

GYÖRGYI DÉNES ÁLTALÁNOS ISKOLA

7.a osztály

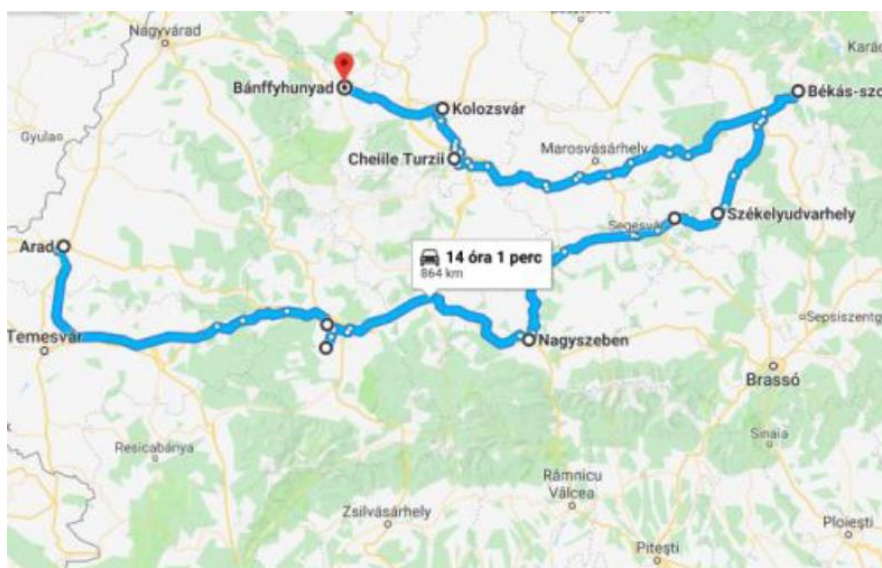
HATÁRTALANUL PÁLYÁZAT

Pályázati azonosító: HAT-KP-1-2023_1-001151

“Elek apó meséi: Erdélyi legendák és mondák
nyomában”

Tanulmányi kirándulás Erdélyben

2024.07.03 – 07.

A Miniszterelnökség Nemzetpolitikáért Felelős Államtitkársága megbízásából a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., mint támogató hirdette meg a Határtalanul Program pályázatait a külföldi magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülésének elősegítésére 7. évfolyamos diákok számára.

Intézményünk a Györgyi Dénes Általános sikeresen pályázott a határon túli tanulmányi kirándulásra, a „HATÁRTALANUL!” elnevezésű program keretén belül “Elek apó meséi: Erdélyi legendák és mondák nyomában” témában.

Utazásunk a Csillagösvény Utazási Iroda segítségével tudott megvalósulni, Dénes András honismereti vezető kíséretével.

A pályázat célja:

Kapcsolatot teremteni az érintett tájegységek magyarságával, betekintést nyerni a határon túl élő kortársaik mindennapi életébe, erősíteni egymásban az együvé tartozás érzését. Erdély, Székelyföld földrajzi adottságainak, kulturális és természeti kincseinek megismerése.

A pályázat rövid összefoglalása:

Diákjaink az utazás során a meglátogatott helyszínekhez kötődő meséket, legendákat, mondákat ismertek meg. Aradon a Veszthelyen állunk meg, ahol a sír felett elhelyezett obeliszknél a hős tábornokainkra emlékeztünk. Vajdahunyadra érve a „Varak királyát”, a Hunyadi-Bethlen várkastélyt látogattuk meg.

Déván megismerkedünk a Böjte Csaba nevével fémjelzett, Szent Ferenc Alapítvány által fenntartott és a nehéz sorsú gyerekeknek otthont, családot adó intézménnyel. Áadtuk adományunkat és bemutattuk egymásnak iskolánkat, iskolánk névadóját, településeinket és azok neves magyar szülőit.

Gyulafehérvár, Berethalom és Segesvár nevezetességeit is felkerestük. Szászföldi kitérővel Székelyföldre érkeztünk. Elutaztunk a Gyilkos-tóhoz, majd a Békás-szorosban barangoltunk. Szóvátán a Medve-tó körül tettünk sétát. A Tordai sóbányát követően a Tordai-hasadékban túráztunk. Kolozsváron városnézéssel zártuk utazásunkat.

ELŐKÉSZÍTŐ SZAKASZ:

Előkészítő foglalkozások tervezett tematikája:

A Romániában, illetve Erdélyben élő magyarság létszáma, az államhatáron kívüli elhelyezkedés történelmi okai.

Székelyföld legnagyobb települései, magyarságának története, jelene, a lakosság etnikai összetétele.

A tanulmányi kirándulás részletes programjának megbeszélése. A toleráns, kooperatív viselkedés szabályai.

A foglalkozások során használtuk a Barangoló Okosdoboz alkalmazást az iskola tabletjein vagy a tanulók saját telefonján. Házi feladatként kapták a tanulók, hogy barangoljanak még olyan területeken az alkalmazásban, melyet érdekesnek találnak.

„Határtalanul!” Előkészítő órák:

Résztvevők: hetedikes diákok, kísérő pedagógusok.

Időtartam: 45 perces órarendi órák keretében.

Megvalósítva: 2024.05.06. - 05.28. közötti időszakban.

1. Általános tájékoztató a pályázattal kapcsolatos tudnivalókról, feladatokról. A kirándulás programjával kapcsolatos tudnivalók ismertetése.

- A tanulmányi kirándulás programjának ismertetése
- A kirándulásról szóló tájékoztató kiosztása a tanulóknak
- Viselkedési normák, illemszabályok, utazási etikett a kirándulás során

Felelős: Dobos Ivett

Eszközök: kivetítő, Power Point bemutató, tanári előadás, beszélgetés

2. Erdély történelme

Motiváció: Idézzük fel, mi az, amit már tudunk Erdélyről! (történelemből, hon- és népismeretből, egyéb forrásból)

Ismeretbővítés:

- Erdély fogalma
- Erdély a magyarok megjelenése előtt - A magyarok megjelenése
- Erdély a középkori magyar királyságban - Erdély önálló fejedelemség
- A Habsburg Birodalomban
- A Magyarország határain túl élő magyarság létszáma, az államhatáron kívüli elhelyezkedés történelmi okai
- TRIANON – Összetartozás napja
- Románia összlakosságának etnikai összetétele

Felelős: Györffy – Kucserka Tímea

Eszközök: kivetítő, térkép, Youtube videó, feladatlap, tanári előadás

3. Erdély földrajza

Ismeretbővítés:

- Románia, Erdély elhelyezkedése, domborzati viszonyai, vízrajza
- Növény- és állatvilága
- Ásványkincsei

Felelős: Ács Attila

Eszközök: interaktív tábla, térkép, tanári előadás

Erdély földrajzához kapcsolódóan a gyerekek ásványkiállításon vettek részt, ahol a szén -, arany -, ezüst, valamint a sóbányászatról hallgathattak meg érdekes előadást.

4. A tanulmányi kirándulás programhelyszínei

Ismeretbővítés:

- települések, helyszínek, nevezetességek megismerése tanulói előadásokkal.

Felelős: Dobos Ivett

Eszközök: tanulói előadások, interaktív tábla, gyerekek által készített PPT – k, plakátok

Összegzés:

Az utazás előkészítő szakaszában történelmi, földrajzi vonatkozásban bővíthették ismereteiket diákjaink Erdéllyel kapcsolatban.

Történelem órán Timi néni beszélt az államhatáron kívüli elhelyezkedés történelmi okairól, az Erdélyben élő magyarság létszámáról.

Földrajz órán Attila bácsinak köszönhetően a Kárpát medence sajátosságairól, növény - és állatvilágáról, ásványkincseiről szerezhettek új ismereteket a gyerekek.

Osztályfőnöki órán a különböző programhelyszínekkel, Székelyföld legnagyobb településeivel ismerkedhettek meg részletesebben a gyerekek egymást hallgatva, tanulói kiselőadások formájában. A gyerekek rövid beszámolókat készítettek a meglátogatandó tájakról, városokról, nevezetességekről, melyek a helyszínen is felolvasásra kerültek.

Az osztályfőnöki órák fontos feladata volt az illemszabályok és viselkedési normák tisztázása, és a buszos utazás etikai kódexének ismertetése a tanulókkal.

2024.05.14-én szülői értekezletre is sor került, melynek témája a tanulmányi kirándulás részletes programja volt.

Előkészítő órák képekben:

ÉRTÉKELŐ, BEMUTATÓ ÉS KÖZZÉTÉTELI SZAKASZ

Értékelő óra tervezett tematikája:

Az utazás programjának értékelése, készített fotók, videók megtekintése. Erdélyben szerzett személyes tapasztalatok, élmények, megbeszélése, áttekintése.

Értékelő óra:

Az értékelő órára osztályfőnöki óra keretében került sor, a pénteki hazaérkezést követő kedden. Az élmények még nagyon frissek voltak, a fényképeket, videókat nézegetve bőven volt mondanivalója a diákoknak.

Az óra első részében sorra vettük a programjainkat, értékeltük azokat, véleményeket és tapasztalatokat fogalmaztunk meg. A legjobb élmény/emlék kérdéskör kisebb vitát okozott a gyerekeknél, jó értelemben véve. A legnagyobb hatást talán a dévai gyermekotthon lakói gyakorolták a gyerekekre, de a zömében magyarul Székelyudvarhely is mély nyomot hagyott diákjainkban.

A gyerekeket hallgatva egyértelművé vált, hogy életre szóló élménnyel gazdagodott az osztály.

Az értékelő óra második részében játék következett. A tanulmányi kirándulás alkalmával rengeteg érdekes és új információhoz, ismerethez jutottak a gyerekek, amiről egy totó kitöltésével „kellett” számot adniuk. A tanulók meglepően jól fogadták a feladatot és meglepően ügyesen válaszoltak a kérdésekre. A kérdéssor kiértékelését és átbeszélését követően a legügyesebb csapat román édességeket kapott jutalmul.

Értékelő óra képekben:

Az értékelő órát követően a „Határtalanul!” pályázat keretében rendhagyó órán vettek részt a diákok. Az Uránia Nemzeti Filmszínházban művészetismeret / filmtörténet témában a felvidéki Rómeó Vézrik rockzenekar portréját tekintették meg.

Bemutató óra tervezett tematikája:

- Célkitűzés: érdeklődés felkeltése.
- Célközönség: soron következő - felső tagozatos, „határtalankodó” diákok, valamint a kirándulás iránt érdeklődő tanulóink.
- Pályázat céljának ismertetése.
- A kirándulás előkészítése.
- Erdélyben és Erdélyről szerzett ismeretek átadása.
- Élménybeszámoló (személyes tapasztalatok) „gyerekenyelve”, a kirándulás közben készült fényképekkel és videókkal illusztrálva.

Bemutató óra:

A bemutató óra egy néhány mondatos tanári bevezetővel kezdődött, majd a hetedikes diákok előadásaival folytatódott, melyet fényképek és videók színesítettek. A prezentáció adott korosztálynak megfelelő játékos feladatokkal és eredményhirdetéssel zárult.

A bemutató órát megelőzően a gyerekek sokat készültek, hogy érdekesen, figyelemfelkeltően prezentálják az Erdélyben töltött 5 nap látnivalóit, eseményeit és élményeit.

Feladataik közé tartozott:

- munkacsoportok létrehozása, melyek vállalták egy teljes nap programjainak és eseményeinek a bemutatását
- fényképek és videók rendszerezése
- játékos feladatok megvalósítása (korosztálynak megfelelő tartalmak gyűjtése a bemutató órán elhangzó ismeretekből és információkból): totó, szókereső és puzzle készítése

Bemutató óra képekben:

Közzétételi kötelezettség:

A programot népszerűsítő bannert (reklámcsík, hirdetés) az iskola honlapjának nyitó oldalán már a kirándulást megelőzően elhelyeztük.

Az utazásról szóló fényképes beszámolót szintén a honlapon tettük közzé oly módon, hogy az a honlap nyitó oldaláról legkésőbb a hazaérkezést követő 15. naptól elérhető legyen.

A szakmai és pénzügyi beszámoló határidőre, az erre a célra kijelölt rendszerbe kerül feltöltésre.

ÚTINAPLÓ

“Elek apó meséi: Erdélyi legendák és mondák nyomában”

Tanulmányi kirándulás Erdélyben

Június első hetében 7. évfolyamos tanulóink 5 programokkal teli napot töltöttek a meseszép Erdélyben. Diákjaink az utazás során a meglátogatott helyszínekhez kötődő meséket, legendákat, mondákat ismertek meg, ami még tartalmasabbá tette a kirándulást.

1. nap (június 3. hétfő)

Zajosan indult a reggel a Györgyi Dénes Általános Iskola előtt. Két nagybusz pöfékelése, a gyerekek csivitelése, a bőröndök kopogása verte fel a hajnali csendet. A korai indulás ellenére a gyerekek izgatottan gyülekeztek és 5.15 – kor már a buszról integettek búcsúzó szüleiknek. Kezdetét vette kalandos utazásunk Erdélybe. Remek tempóban haladtunk, így 5 óra múltán már a határt is átléptük. Elsőként Aradon, a Veszthelyen álltunk meg, ahol a sír felett elhelyezett obeliszknél verssel és koszorúzással emlékeztünk hős tábournokainkra.

Aradon a Szabadságszobrot és a győzelmi kaput - mint, a román - magyar megbékélés szimbólumainak számító alkotásokat - sem mulasztottuk el megnézni.

Vajdahunyadra érve a „Várak királyát” a Hunyadi – Bethlen várkastélyt látogattuk meg, amely a 19. században már a magyar nemzet építészeti ereklyéjévé vált.

Fáradtan, de nagyon lelkesen érkeztünk Dévára, ahol finom vacsorával várták a csoportot a Szent Ferenc Alapítványhoz tartozó gyermekotthon lakói. Dorottya, egy ott nevelkedő diáklány mutatta be a Böjte Csaba nevével fémjelzett intézmény működését, mesélt a bentlakók mindennapjairól. Kedves személyisége, történetei nagy hatással voltak a gyerekekre. A sok látnivaló és megannyi élmény kései elalvást eredményezett.

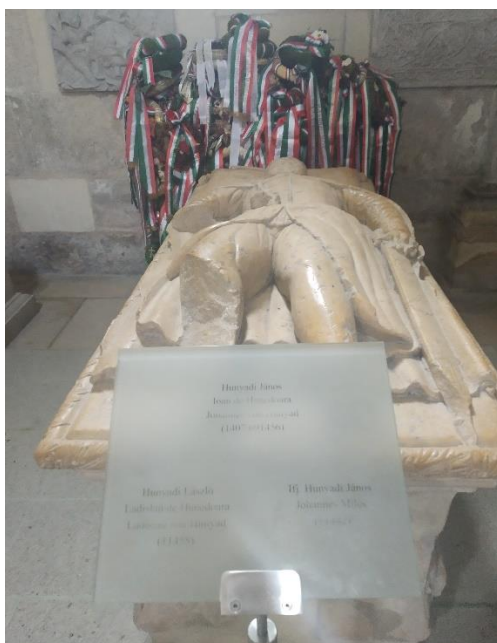
2. nap (június 4. kedd)

A bőséges svédasztalos reggelit követően a 2. nap első programeleme Déva várának meghódítása volt. A várat gyalogosan, sok – sok falépcsőből álló ösvényen keresztül közelítettük meg. A lépcsősor vége a ködbe veszett, ahogy a panoráma is rejtve maradt előttünk, egy ideig. Ahogy Andris bácsi (az Aradon csatlakozó honismereti vezetőnk) az előadása végére ért, a ködfátyol elhúzódott és gyönyörű kilátás tárult elénk.

A hegytetőn több, kevésbé ismert mondával ismerkedtünk meg Déva várához kapcsolódóan, majd a várat bebarangolva készítettünk néhány fényképet is a stratégiai jelentőségű erődítményről.

Következő állomásunk Gyulafehérvár volt. Erdély legjelentősebb román kori épületében a Szent Mihály – székesegyházban a Hunyadiak gazdagon díszített szarkofágját tekintettük meg. Átsétálva a Károly – kapu alatt a várnegyed látnivalóiból is ízelítőt kaptunk.

Gyulafehérvárt magunk mögött hagyva fakultatív programként Berethalom lenyűgöző szász erődtemplomát kerestük fel. Erdély legszebb erődtemploma a világörökség részét képezi. A templom hét bástyás hármás védőfala, misztikus hangulata, világhírű szárnyasoltára páratlan látnivalót nyújtott. A legérdekesebb történetet, amely a Bortoronyhoz fűződik, a diákok mesélték el társaiknak.

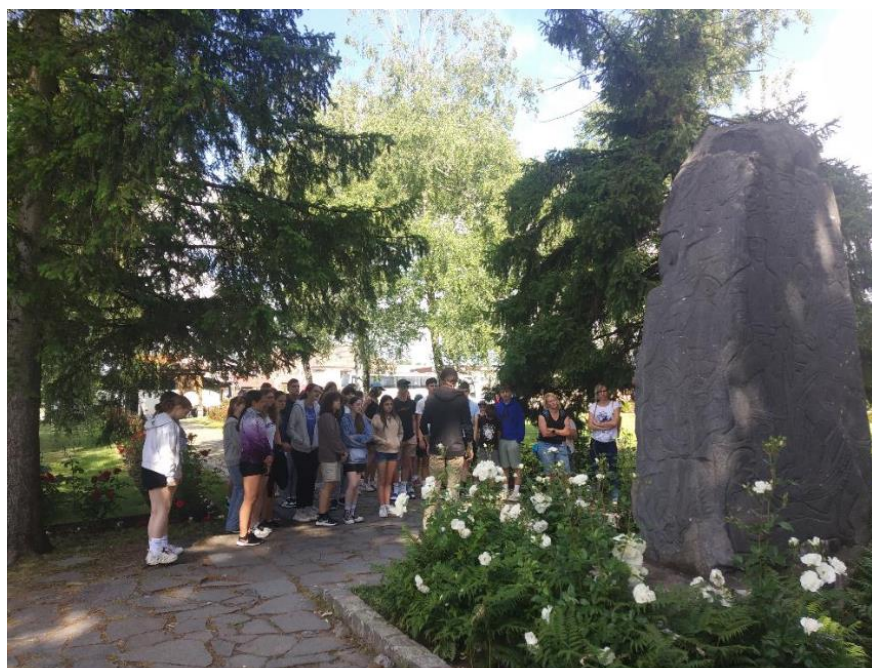
Programjaink sora tovább folytatódott, és Segesváron tettünk látogatást. A várfalakkal és bástyákkal körülölelt történelmi központban sétáltunk, ahol a középkori szász építészet műemlékeit csodáltuk. Láthattuk a város jelképének számító óratornyot és megtekintettük Petőfi Sándor szobrát is. Ismerkedtünk az erdélyi szászok világával.

4 programhelyszín, rengeteg érdekes és új információ jellemezte a mai napot.
Székelykeresztúri szállásunkat a medvék esetleges megjelenése tette izgalmassá.

3. nap (június 5. szerda)

A 3. nap délelőttjén a Székelyudvarhelytől 13 km-re északnyugatra, a Nyikó nevű patak két partján fekvő Farkaslakára látogattunk. Tamási Áron szülőfalujában, gránittömbbel jelzett sírjánál a legnagyobb székely népi íróra emlékeztünk.

A buszról Farkaslakát elhagyva megcsodálhattuk a 958 méter magas Gordon-tetőn elhelyezkedő Jézus szíve kilátót is. Egy rövidebb utazást követően Székelyudvarhelyre érkeztünk, ahol otthonunktól több száz kilométerre is úgy érezhettük magunkat, mintha Magyarországon lennénk. A 95 % - ban magyarul a város szép főterén és környékén láttuk Vasszékelyt, Orbán Balázs - a legnagyobb székely szobrát, a turullmadaras milleniumi emlékművet és a nemzeti szoborparkot is.

Székelyudvarhelyről Székelyvarságra utaztunk. Túránk kiindulópontján megtekintettük a Csorgókő vízesést. Innen nem sokat kellett gyalogolnunk, hogy a kultikus varsági kocsmához, a Parlamenthez érkezzünk. Itt egy hagyományos eszközökkel dolgozó zindelykészítő mester munkájába nyertünk bepillantást.

Ezt követően egy kicsi vízimalomhoz látogattunk és a benne rejlő múzeum ismeretlen, izgalmas eszközeivel ismerkedtünk meg. Székelyvarság a fenyvesek közül előbukkanó házaival, a cserregő-kerregő madaraival, a friss, tiszta hegyi levegőjével mesés programhelyszínnek bizonyult.

A természeti látnivalók sora itt még nem ért véget, hiszen Székelyvarság után a legendákkal övezett, hegyomlás által keletkezett Gyilkos-tónál tettünk sétát. A Gyilkos-tó Románia egyik legfestőibb és vadregényesebb tava. A tó sajátosságát és varázsát a keletkezésekor elárasztott fenyőerdőből visszamaradt, fenyőcsonkokkal teletűzdelt, zölde árnyalatú vízfelület adja meg, az északon magasló Kis-Cohárd 1344,5 m magas sziklatömbjével.

Innen a több száz méteres sziklafalak közt kanyargó Békás-szorosba vezetett utunk. A lélegzetelállító látványt az Oltár-kő csúcsán álló kereszt tette teljessé. Hangunk egy kisebb hegyomlást indított el, nem kis ijedséget okozva a kísézőknek.

Gyergyószentmiklóson, a kirándulás félidejében a csapaton a fáradtság jelei mutatkoztak, szállásunkat megpillantva azonban felprezsdült a társaság, hiszen eredeti szállásunktól eltérően luxus körülmények között, egy 3 csillagos szállodában hajthattuk álomra a fejünket.

4. nap (június 6. csütörtök)

A negyedik napon a finom reggelit követően a Székely – Sóvidék központja, Szováta felé vettük az irányt. A Maros megyében található város hangulatos, rózsákkal és gyönyörű épületekkel tarkított utcáján sétálva, Európa legnagyobb heliotermikus tavához, a különlegesen sós Medve-tóhoz érkeztünk. Sókarszton jött létre 1875-ben. Alakja kiterített medvebőrre hasonlít, ezért Medve-tó a neve.

A tanösvényen lehetőségünk nyílt megvizsgálni a Mogyorós-, Vörös-, illetve Zöld tavakat és a só különböző formáival is ismerkedtünk. Torda felé haladva a Tordai – hasadék látványában gyönyörködtünk. Utazásunkat Andris bácsi által lejátszott hanganyagok – a hasadék kialakulásához köthető mesék és mondák színesítették. Utazásunk következő helyszínére a Tordai Sóbányához igazán lelkesen érkezett csapatunk. Idegenvezetőnk által megismerhettük a sóbányászat történetét, melyet a kiállított bányászati szerkezetek tettek szemléletesebbé. A bánya mélyén található tóig több, mint 400 lépcső vezetett le. Az óriási mélység, a természet alkotta csoda mindenkit elkápráztatott. A sportosabb gyerekek a végeláthatatlan lépcsősort újból megmászva hagyták el a bányát.

Utolsó állomásként a távolról csodált, Erdély egyik legelképezetőbb természeti látványossága a Tordai-hasadék következett. A mészkőhasadék a Torockói-hegység ékszerdoboz. A vulkáni alkotás bércfalai közötti túra, a sziklafolyosók és függőhidak sokasága üde színfoltja volt a napunknak.

Torockói erdei szállásunkra, viszonylag időben érkezünk. A vacsora alkalmával asztalaink rogyadoztak a házi finomságoktól. Az utolsó estén a labdák is előkerültek, a gyerekek önfeledten röplabdáztak, fociztak és frizbiztek a szállás előtti mezőn. Érezhető volt a csoporton, hogy az utolsó éjszakánkat töltjük Erdélyben.

5. nap (június 7. péntek)

Húvös reggel nehezítette az ébredést, de a gyors reggelinek és pakolásnak köszönhetően már 8.00 órakor el tudunk indulni Kolozsvár és Körösfő irányába.

A gyönyörű Kolozsvár nem okozott csalódást, hiszen a város bővelkedik látnivalókban.

A Szent Mihály templom, Mátyás király szobra és szülőháza, Bocskai István szülőháza, Babes-Bolyai Tudományegyetem, Farkas utcai templom mind – mind olyan helyszínek, melyek nem maradhattak ki városlátogatásunk programjából. Honismereti vezetőnk Kolozsvárott kedves szavakkal köszönt el tőlünk. Andris bácsi személye, fanyar humora és előadasmódja a mai napig téma a gyerekek körében. Ő volt az a személy, kinek jelenléte mindenképpen emelte utazásunk színvonalát. Hála és köszönet érte!

Kolozsvári városnézésünket körösfői templomlátogatás követte. Körösfő a Sebes-Körös forrásánál található település hírnevét még a hagyományokon alapuló famegmunkálásnak és a kézimunka művészetének köszönheti. Talán ez a kis falu adta legjobban vissza Erdély hangulatát, legalábbis egy pillanatra úgy érezhettük, mintha ott lennénk valahol Székelyföld szívében. A protestáns templom gondnoka egy nagyon ízes beszédű úriember volt, aki sok érdekességet mesélt a község és az épület múltjáról. Kiderült például, hogy a mai napig nagyon komolyan veszik a helyiek a templomi ülésrendet. Gyönyörű hímzett falvédők mindenhol – rajta egy-egy ima - vagy bibliai részlettel, amit az azt varró asszonyok a halottjaikért vagy családjukért ajánlottak fel.

Körösfőn háromféleképpen oldották meg a csupasz környezet díszesebbé tételét. Egyrészt a gyönyörű fafaragásokkal a padokon, szószéken, bútorokon, másrészt pedig a messzemenőig kimunkált, festett fakazettákon a templom plafonján. A templom látványossága még egy szőnyeg, amit II. Rákóczi György adományozott egy helyi lakosnak, aki ápolta az elvesztett szászfenesi csata után. A körösfői templom méltó befejezése volt erdélyi kirándulásunknak.

A hazaúton még egy rövid időre megálltunk a Királyhágón, ahol fotókat készítettek a gyerekek a lenyűgöző panorámáról.

A Kárpátok friss levegője, a fákból, hegyekből sugárzó őserő valódi erdélyi hangulatot idézett, amelyet nehéz volt ott hagyni. Dégen fél órára Balatonalmáditól sofőrjeink kötelező pihenő idejében a gyerekek buszt takarítottak, tánccal és futóversennyel dobták fel az este hangulatát.

Ez is azt mutatta, hogy egy vidám és tartalmas kirándulást tudhattunk magunk mögött, ahol mindenki jól érezte magát!

Egy kicsit fáradtan, egy kicsit szomorúan, de annál több emlékekkel, életre szóló élménnyel és persze az elengedhetetlen souvenirrel tértünk haza. Erdélybe kétféleképpen lehet utazni: vagy beveszed magad egy helyre, és ott eltöltesz egy-két hetet, vagy megpróbálsz minél több mindenbe belekóstolni, hogy egyszer biztosan visszatérj. Mi az utóbbi mellett döntöttünk, és hisszük, hogy utazásunk elérte célját!

ÖSSZEGZÉS

Erdélyi tanulmányutunk öt napja alatt nevezetes várak sokaságával, magyarlakta városok híres szülötteivel, a vidékhez kapcsolódó mondákkal és legendákkal ismerkedtünk meg, megannyi látnivalóval, emlékekkel gazdagodtunk. Feltérképeztük a Kárpátok hegyes - völgyes vidékét, vadregényes tájakat, szerpentinek utakat, mély szakadékokat és felhőkig érő csúcsokat láttunk. Gyalogtúrák sokasága erősítette állóképességünk.

Több kézműves vásárból szereztük be maradandó emléktárgyainkat és részesei lehettünk a méltán híres székely vendégszeretetnek.

Mindezen élmények sokaságáért mély hálánkat fejezzük ki a szervezők, közreműködők, támogatók irányába.

- A Veszprémi Tankerületi Központnak
- A Csillagösvény Utazási Irodának
- Dénes András honismereti vezetőnek
- Az Atlasz Kft. sofőrjeinek
- A Györgyi Dénes Általános Iskola vezetőségének, közreműködő pedagógusainak és a szülőknél, és nem utolsósorban
- Telekiné Miskey Szilviának, iskolánk gazdasági vezetőjének, aki a pályázat megvalósulását szívügyének tekintette. Munkája a pályázat előkészítésében, megírásában, zavartalan megvalósításában és utómunkálataiban hatalmas segítséget jelentett mindannyiunknak!

Dobos Ivett

A Györgyi Dénes Általános Iskola 7.a osztályának osztályfőnöke